

Norsk forskning. Tips oss hvis du er i ferd med å publisere eller nylig har publisert internasjonalt. Sakene presenteres alltid først på nett. Tips sendes til tidsskriftet@legeforeningen.no

Sisteforfatter Kristina Lindemann og førsteforfatter Mathias Onsrud. Foto: privat

Ingen gevinst av strålebehandling ved livmorkreft

Langtidsoppfølging etter strålebehandling for endometriekreft viser økt hyppighet av sekundære kreftformer og ingen gevinst i overlevelse.

I en norsk studie som nylig er publisert i tidsskriftet *Journal of Clinical Oncology* ble langtids effekten av strålebehandling mot endometriekreft i tidlig stadium studert (1). Studien er en oppfølging av den første randomiserte studien om slik behandling (2).

I perioden 1968–74 ble 568 kvinner etter operasjon og brakyterapi for endometriekreft randomisert til enten ekstern strålebehandling av bekkenet eller ikke. Kvinnene ble fulgt opp i 20,5 år (median). Strålebehandling ga ingen gevinst for overlevelse når hele gruppen ble regnet med (hasardratio 1,13; 95 % KI 0,96–1,35), mens kvinner som var yngre enn 60 år ved diagnosetidspunktet, hadde en signifikant høyere dødelighet (hasardratio 1,36; 95 % KI 1,06–1,76) sammenliknet med dem som ikke fikk ekstern strålebehandling. Strålebehandling ga også en signifikant økt risiko for sekundære kreftformer (hasardratio 1,42; 95 % KI 1,01–2,00), spesielt blant dem som var under 60 år på diagnosetidspunktet (hasardratio 2,02; 95 % KI 1,30–3,15). Økningen gjaldt særlig kreft som var lokalisert i strålefeltet, slik som tykktarm, urinblære og endetarm, og risikoen økte over tid.

– Dette er den første studien med langtidsdata som viser at ekstern strålebehandling ikke gir bedre overlevelse for kvinner med tidlig endometriecancer, sier Mathias Onsrud, som er professor emeritus ved Oslo universitetssykehus og førsteforfatter. Funnene bekrefter også epidemiologiske data om økt forekomst av sekundærkreft etter strålebehandling.

– Studien viser at kvinner som tidligere har fått strålebehandling etter endometriekreft bør observeres nøye med tanke på

kreft, og at ekstern strålebehandling kun bør brukes etter nøye overveielse, sier Onsrud.

Mangeårig forskning ved Radiumhospitalet

Den kliniske studien ble startet i 1968 av Per Kolstad, daværende sjef ved Gynekologisk avdeling ved Radiumhospitalet. Mathias Onsrud, den gang assistentlege, ble involvert, og har siden publisert flere artikler med utgangspunkt i studien, bl.a. sitt doktorgradsarbeid fra 1982 om effekten av strålebehandling på cellulær immunitet. Oppmuntret av professor og medforfatter Claes Tropé har han nå, etter 40 år, gått gjennom pasientmaterialet på nytt og sammenholdt data med informasjon fra Kreftregisteret og lokalsykehus. Prosjektet ble fullført i samarbeid med Kristina Lindemann som er overlege på Avdeling for gynekologisk kreft på Radiumhospitalet og som tidligere har disputert på fedme og risikoen for endometriecancer. Andre medforfattere er gynekolog Gunnar Kristensen, Milada Cvancarova Småstuen, som er kreft-epidemiolog, og Taran P. Hellebust, som er medisinsk fysiker.

Matilde Risopatron Berg

matilde.risopatron.berg@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Onsrud M, Cvancarova M, Hellebust TP et al. Long-term outcomes after pelvic radiation for early-stage endometrial cancer. *J Clin Oncol* 2013; e-publisert 9.9. 2013.
2. Aalders J, Abeler V, Kolstad P et al. Postoperative external irradiation and prognostic parameters in stage I endometrial carcinoma: clinical and histopathologic study of 540 patients. *Obstet Gynecol* 1980; 56: 419–27.

Ordforklaringer

FIGO: The International Federation of Gynecology and Obstetrics.

Endometriecancer: Livmorkreft.

Brakyterapi: Brakyterapi er stråleterapi som gis ved at radioaktive kilder plasseres inni eller tett ved svulsten, i dette tilfellet i vagina.

Artikkelen ble e-publisert 9. september 2013 i *Journal of Clinical Oncology* (<http://jco.ascopubs.org/>), som er ett av de høyest rangerte onkologiske tidsskriftene